

Opinia o programie nauczania języka obcego w klasach I-III i IV-VIII szkoły podstawowej

Autorki programu: Sylwia Rapacka, Katarzyna Wójcik

Przedstawiony program dotyczy kształcenia ogólnego dla przedmiotu język obcy nowożytny na I i II etapie edukacyjnym.

Odbiorcami programu są nauczyciele wszystkich języków obcych nowożytnych w klasach I – VIII szkoły podstawowej.

Program powstał w oparciu o następujące dokumenty:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe.
- Europejski System Opisu Kształcenia Językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie.

Przedłożony program jest zgodny z wymienionymi aktami prawnymi oraz zapisami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Celem Auterek było stworzenie jednolitego programu nauczania języka obcego nowożytnego w ośmioletniej szkole podstawowej, przy uwzględnieniu dwóch etapów edukacyjnych (klasy I – III oraz IV – VIII), a także różnych obszarów rozwojowych dziecka: fizycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego.

W opisie koncepcji programu i warunkach jego realizacji, Autorki charakteryzują uczniów obu etapów edukacyjnych, wskazując na konieczność stosowania po części różnych metod nauczania, dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów na różnych etapach rozwoju. Zgodnie z zapisami podstawy programowej (Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r.), Autorki uwzględniają fakt, że nauka języka obcego nowożytnego na I etapie edukacyjnym ma przede wszystkim przyczynić się do wszechstronnego rozwoju dziecka, w związku z czym wskazują m.in. na konieczność: rozwijania strategii uczenia się języków obcych, a także systematycznego pogłębiania zdobytej wiedzy i umiejętności oraz uwzględniania w nauczaniu języków obcych treści realizowanych w klasach I-III w zakresie edukacji polonistycznej, matematycznej, społecznej, plastycznej, technicznej, informatycznej muzycznej (rozwój poznawczy); rozwijania umiejętności współpracy w grupie, w tym szanowania i respektowania norm społecznych (rozwój społeczny); budowania pozytywnego nastawienia do nauki języków obcych, postawy otwartości i szacunku wobec różnorodności języków, kultur i narodowości, a także poczucia własnej wartości i wiary we własne możliwości (rozwój emocjonalny); rozwijania motoryki poprzez zadania manualne oraz zabawy ruchowe (obszar fizyczny).

Charakteryzując uczniów na II etapie edukacyjnym, Autorki podkreślają m.in. konieczność stopniowego przejmowania przez uczniów odpowiedzialności za własne uczenie się, kształtowania ich samodzielności oraz umiejętności samooceny, a także ciągłego rozwijania umiejętności uczenia się.

W kolejnych rozdziałach przedstawionego programu zawarte są ogólne i szczegółowe cele kształcenia na obu etapach edukacyjnych, zakresy tematyczne oraz wymagania szczegółowe w zakresie intencji komunikacyjnych, metody stosowane w nauczaniu języka obcego w klasach I-III oraz IV-VIII, a także techniki służące rozwijaniu poszczególnych sprawności językowych, techniki stosowane w nauczaniu i uczeniu się słownictwa i gramatyki, rodzaje tekstów i in. Ponadto Autorki opisują zakładane osiągnięcia uczniów (poziom A1 po I etapie edukacyjnym i poziom A2+/B1 po II etapie edukacyjnym) w odniesieniu do zapisów Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w zakresie

recepcji (czytanie i rozumienie ze słuchu) i produkcji językowej (ustnej i pisemnej), a także w zakresie interakcji ustnej i pisemnej, mediacji, stosowania środków językowych, poprawności leksykalnej, gramatycznej, fonologicznej i ortograficznej. Trzy rozdziały programu Autorki poświęciły ewaluacji i ocenianiu, porządkując niezbędną wiedzę w tym zakresie i proponując różne rozwiązania. Nauczyciele korzystający z programu mają zatem dostęp do ważnych informacji znajdujących się w różnych obowiązujących ich dokumentach, i mogą w sposób optymalny planować procesy edukacyjne.

W swoim programie Autorki uwzględniły wszystkie założenia nowej podstawy programowej: skuteczne porozumiewanie się w języku obcym jako nadrzędny cel nauczania; dążenie do osiągnięcia przez uczniów coraz wyższego stopnia poprawności językowej; koncentryczno-spiralny układ treści kształcenia; zakładany wyższy poziom biegłości językowej w zakresie sprawności receptywnych niż w zakresie sprawności produktywnych; wspieranie poprzez naukę języka obcego wszechstronnego rozwoju uczniów; uczenie języków obcych nowożytnych w odniesieniu do treści pozostałych przedmiotów; wychowawcze cele kształcenia. Ponadto Autorki odniosły się do wszystkich warunków i sposobów realizacji, opisanych w Rozporządzeniu MEN dla obu etapów edukacyjnych, w tym: stosowania odpowiednich dla obu etapów edukacyjnych metod i technik nauczania; zasad tworzenia i liczebności grup językowych; wyposażenia sali lekcyjnej i stosowania materiałów autentycznych; używania języka obcego jako języka komunikacji w trakcie zajęć; rozwijania u uczniów świadomości znaczenia języków obcych nowożytnych w różnych dziedzinach życia; kształtowania ich samodzielności i odpowiedzialności oraz rozwijania umiejętności uczenia się; konieczności organizowania w szkole różnych wydarzeń związanych z językami obcymi nowożytnymi.

W modelu nowej podstawy programowej zaakcentowano nowe wymagania i warunki realizacji, tzn. rozwijanie w procesie uczenia się języka obcego nowożytnego kompetencji interkulturowej oraz udzielanie uczniom zrozumiałej informacji zwrotnej. Tym aspektem Autorki poświęciły osobne rozdziały. W rozdziale dotyczącym informacji zwrotnej Autorki odwołują się do zasad oceniania kształtującego, zgodnie z którym efektywna informacja zwrotna zawiera cztery elementy: wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów pracy ucznia, wskazanie, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia, wskazówki, w jaki sposób uczeń powinien poprawić pracę oraz wskazówki, w jakim kierunku

uczeń powinien pracować dalej. Autorki dają nauczycielom cenne propozycje, w jaki sposób udzielać informacji zwrotnej, która pomoże uczniom się uczyć. Natomiast w rozdziale poświęconym kompetencji interkulturowej, Autorki wskazują na rodzaje zadań i aktywności, które umożliwiają i wspierają kształtowanie tej kompetencji.

Reasumując, przedstawiony program jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej, z Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz z Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, a także z zapisami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, do którego zawiązują wszystkie warianty podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie języka obcego nowożytnego. Będzie on z pewnością cenną pomocą dla wszystkich nauczycieli języków obcych nowożytnych na I i II etapie edukacyjnym.

Sabina Czajkowska-Prokop

Nauczyciel konsultant ds. nauczania języka niemieckiego
w Dolnośląskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu
Autorka i współautorka publikacji z zakresu metodyki nauczania języka niemieckiego
Edukatorka nauczycieli języka niemieckiego
Wieloletnia wykładowczyni metodyki nauczania języka niemieckiego
w NKJO w Wałbrzychu i we Wrocławiu
Nauczyciel dyplomowany